

Spotkanie 4a: „Studium Słowa Bożego”

1. Zastosowanie ogólnej wiedzy o Ewangeliiach do interpretacji tekstu. Przeczytajmy fragment **Mt 17,24-27**.

Odpowiedzmy na następujące pytania: • Jakie elementy ówczesnej sytuacji polityczno-religijnej stanowią tło tej opowieści? • W jaki sposób odbija ona w sobie okoliczności towarzyszące samemu zdarzeniu, a w jaki sposób może się odnosić do nieco późniejszego pokolenia chrześcijan, dla których została spisana Ewangelia?

• Czym była didrachma? • Jaki jest sens teologiczny rozróżnienia „synów” i „obcych”? Przeczytajmy teraz komentarz odnoszący się do tego fragmentu:

Ten zdumiewający epizod znajduje się jedynie w Mt. Większość autorów zakłada, że w opowieści chodzi o podatek świątynny, sugerowano jednak cztery różne rodzaje podatku stanowiącego temat tej narracji. Jeśli był to podatek o charakterze cywilnym, znaczenie opowieści jest podobne do tekstu 22,15-22. Jeśli epizod dotyczy prawdziwego wydarzenia z życia Jezusa, mogło chodzić o podatek religijny przeznaczony na utrzymanie świątyni (zob. Wj 30,13-14). Jeśli tekst jest owocem Mateuszowej redakcji i nawiązuje do sytuacji panującej po roku 70, co wydaje się najbardziej prawdopodobne, wówczas podatek mógł dotyczyć danin, które zastąpiły podatek świątynny: składki na rzecz świątyni Jowisza Kapitońskiego w Rzymie (popieranie pogańskiego kultu było obraźliwe dla Żydów i chrześcijan) lub kolekty na rzecz (rywalizujących) rabinów z Jamnii, wyrażającej solidarność z innymi Żydami (W.G. Thompson). Ostatnia propozycja jest paradoksalna, ponieważ Żydzi z Jamnii już wykluczyli Żydów wyznających chrześcijaństwo. Jednak w tym sensie, jak i pozostawania pod panowaniem Jezusa Chrystusa, Kościół Mateusza zerwał z "inną" synagogą; mimo to pod wieloma względami, np. oddania Prawu i przeświadczenia o byciu prawdziwym Izraelem, więź z narodem nie została jeszcze zerwana. Dlatego podatkiem tym mogła być kolekta przeznaczona dla rabinów z Jamnii, nie ma jednak co do tego pewności. Epizod składa się z dwóch części: pierwszą stanowi dialog poborców podatku z Piotrem (w. 24); druga - rozmowa Jezusa z Piotrem, mająca cechy akademickiej dyskusji (ww. 25-27). 26. *A zatem synowie są wolni*: Typowo Pawłowy sposób rozumowania (Rz 14,13; 1 Kor 8,13.19; 9,1). Wolność, o którą tutaj chodzi, nie jest wyzwoleniem spod Prawa, lecz od postanowień zapadłych w Jamnii (i od rzymskiej władzy). 27. *Żebyśmy jednak nie dali im powodu do zgorszenia*: Mateusz daje wyraz swojej ekumenicznej dyplomacji i dobremu wyczuciu duszpasterskiemu. Zgorszenie będzie głównym tematem rozdz. 18, do którego fragment ten stanowi wprowadzenie. Nie jest to opowieść o cudzie, ponieważ nie został on tutaj opisany.

• Jakie informacje zawarte w tym komentarzu pomagają ci lepiej zrozumieć ten fragment?

2. Przeczytajmy teraz kolejny fragment: **Mt 18,15-22**. • Jak mogli rozumieć ten fragment bezpośredni słuchacze Jezusa, a jak pierwsze pokolenie chrześcijan? • Czego możemy się z tego fragmentu dowiedzieć (lub domyśleć) na temat funkcjonowania Kościoła w tym pierwszym pokoleniu? • Jakie problemy prawne zawarte są w tym fragmencie? • Na czym polega nowość podejścia Jezusa do kwestii winy i przebaczenia?

Na podstawie krótkiego wezwania do stosowania ojcowskiego napominania, zawartego w Q (Łk 17,3), Mateusz buduje w ww. 15-17 trzystopniową procedurę karcenia krnąbrnego brata. W ww. 18-20 dostarcza boskiego uzasadnienia dla decyzji mającej charakter prawny, przechodząc od prawa do teologii. 15. Pierwszy stopień obejmuje prywatną konfrontację i napomnienie. *pozyskasz swego brata*: Słowo "pozyskasz" pełni tutaj rolę rabinicznego określenia, oznaczającego nawrócenie w wyniku misji (Kpł 19,17.18). 16. *dwóch albo trzech świadków*: Cytat z Pwt 19,15. Członkowie wspólnoty z Qumran i rabini debatowali nad tym, co będzie, jeśli jest tylko jeden świadek. Tekst Mateusza odpowiada, że nawet jeden świadek wystarczy, co wskazuje na różnicę prawną między różnymi tradycjami. 17. *donieś Kościołowi*: "Kościół" oznacza tutaj lokalną wspólnotę. *niech ci będzie jak poganin i celnik*: słowa znaczą "niech zostanie ekskomunikowany", "wyłączony ze wspólnoty" - drastyczny krok, który należy podejmować jedynie w poważnych sytuacjach, gdy zagrożone jest dobro całej wspólnoty. Jezus przyjmował celników, lecz czynił to jedynie wówczas, gdy okazywali wiarę i pokutowali ze swoich grzechów (9,9-13). 18. *będzie związane*: Wyrażenie teologiczne w stronie biernej; Bóg zwiąże. Uczniowie pełniący rolę przywódców otrzymują taką samą władzę związywania i rozwiązywania jak Piotr, nie zostaje im jednak przekazana władza nad kluczami. *Jeśli dwaj... zgodnie o coś prosić będą...*: Tłumaczenie podkreśla prawne znaczenie użytych przez Mateusza terminów, w taki sposób zastosowano by je podczas rozprawy sądowej lub porozumienia poza sądem. Czasownik *symphonein* "uzgodnić", "zgodzić się" wskazuje na wypracowanie harmonijnego stanowiska stron. *gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje*: zgromadzeni na wspólnej modlitwie, studiowaniu Pisma czy też, jak tutaj, przy podejmowaniu decyzji (por. J 15,7).

3. Spróbujmy teraz wrócić do obydwu fragmentów i odnieść je do swojej sytuacji. Ułóżmy pytania, które będą pomocne w zrozumieniu tekstu i zastosowaniu do siebie (tak, jakbyśmy tworzyli konspekt dla małej grupy).